

Verwijderen van een oog

U wordt binnenkort opgenomen voor een operatie waarbij een oog moet worden verwijderd. Dit is een ingrijpende gebeurtenis. Wij verwachten dat een dergelijke ingreep vragen oproept. Met deze folder proberen wij de meeste vragen te beantwoorden. Heeft u nog andere vragen of is iets niet duidelijk, dan kunt u dit met de oogarts bespreken.

Waarom wordt een oog verwijderd?

Een reden om een oog te verwijderen kan zijn, dat het oog door een ongeluk of ontsteking niet alleen blind is, maar ook pijnlijk. Ook in het geval van een kwaadaardig gezwel in het oog moet het oog soms worden verwijderd.

Voor de operatie

Voor u wordt opgenomen, heeft u op de polikliniek een informatief voorbereidend gesprek met de doktersassistente van de polikliniek Oogheelkunde. In dit gesprek wordt gesproken over de operatie, de nazorg, waaronder de post-operatieve zorg, de noodprothese en maat oogprothese. Na dit gesprek zal u verder worden gezien door de anesthesioloog(narcotiseur) op de polikliniek anesthesiologie. Er wordt beoordeeld of de operatie kan plaatsvinden. Als dit het geval is, krijgt u een brief met de operatiedatum met de vermelding waar u zich die dag en op welke tijd u zich kunt melden. Ook krijgt u ter informatie brochures mee zoals 'Wegwijs bij opname' en 'afdeling Oogheelkunde'.

Dag van opname

De opname duurt meestal één dag. Als de oogarts of anesthesist het noodzakelijk vindt dat u één of meerdere nachten opgenomen moet worden, zullen zij dit met u bespreken. Wij werken volgens het principe van patiëntgericht verplegen. Dit houdt in dat één patiënt zoveel mogelijk door dezelfde verpleegkundige verzorgd wordt. De verpleegkundige die op uw kamer werkt, komt bij u voor het opnamegesprek. In de middag zal de verpleegkundige u voorbereiden op en informeren over de operatie. In de loop van de dag komt een assistent-oogarts voor een laatste onderzoek en komt de oogarts bij u. Aan het einde van de middag komt de anesthesioloog aan wie u vragen kunt stellen over de narcose. Graag zien wij dat u 's middags op de afdeling blijft. Als u toch weg wilt, overleg dan eerst met de verpleegkundige.

Operatie

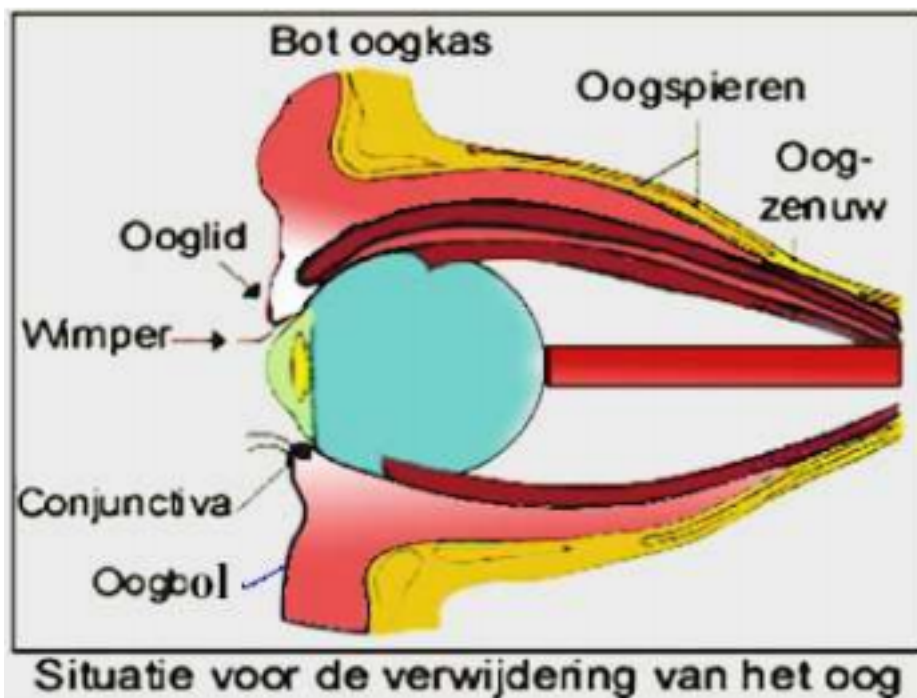
Het verwijderen van de oogbol vindt meestal onder algehele narcose plaats. De duur van de operatie is ongeveer één uur. Na de operatie wordt u wakker in een uitslaapkamer. Hier houden we uw toestand goed in de gaten gehouden en worden uw bloeddruk, polsslag en ademhaling regelmatig gecontroleerd. Na een paar uur, als u goed bent hersteld, gaat u terug naar uw kamer op de afdeling. De verpleegkundige neemt de zorg op de afdeling weer over, totdat u naar huis gaat.

Hoe ziet de wond er direct na de operatie uit?

Om te begrijpen hoe de wond er na het verwijderen van het oog uit ziet, moet u iets over de bouw van het oog weten. Het oog heeft ongeveer de vorm van een bolletje met een doorsnede van 22 millimeter. Het oog bevindt zich in een holte in de schedel. Deze holte heet de oogkas. In de oogkas bevinden zich ook nog 6 spieren, die het oog laten bewegen. Daarnaast is de oogkas gevuld met vet. Als het oog is verwijderd, ontstaat in de oogkas een ruimte, die even groot is als het verwijderde oog. Om die ruimte weer op te vullen, zet de oogarts er een kunststof bolletje in. Dit kunststof bolletje heeft een doorsnede van 18-20 millimeter. Het blijft in principe altijd in de oogkas aanwezig. Omdat het kunststof bolletje kleiner is dan het oorspronkelijke oog, blijft er nog plaats over voor een nood oogprothese, het kunst oog. Het kunststof bolletje kunt u na de operatie niet zien zitten.

De oogarts zet het bindvlies, dat zich normaal rond het oog bevindt, vóór het bolletje vast. Na de operatie ziet u dus op de plaats van het oorspronkelijke oog een ondiepe holte, die is bekleed met roze bindvlies. Daardoor heeft de holte ongeveer dezelfde kleur als tandvlees. Kort na de operatie kijkt u overigens niet direct in deze holte. Dat komt doordat het boven ooglid naar beneden hangt. Het lijkt nu alsof het oog gewoon gesloten is. Aan het eind van de operatie is al een plastic plaatje achter de oogleden geplaatst dat na drie weken verwisseld wordt met de voorlopige nood oogprothese.

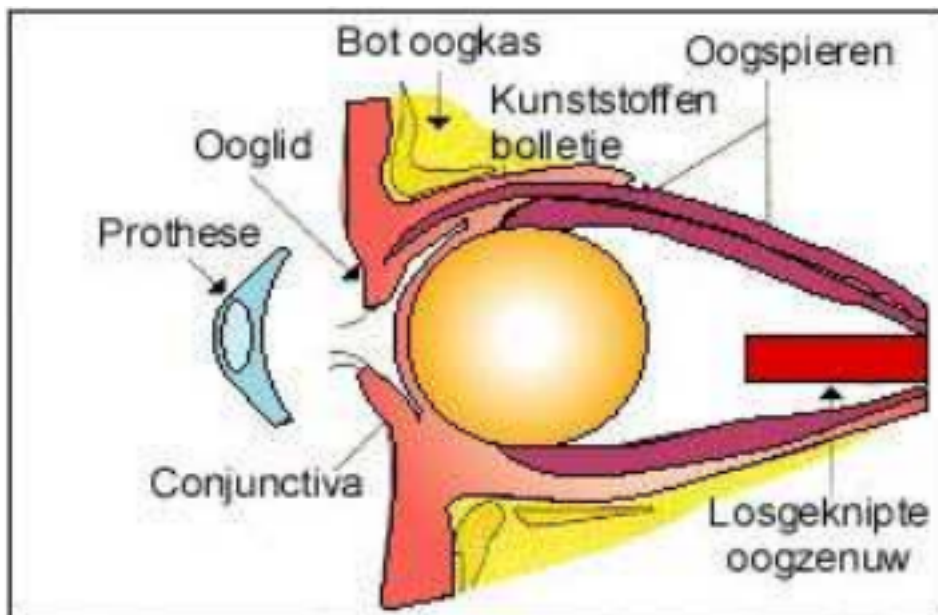

Hoe is de gang van zaken na de operatie?

Na de operatie legt de verpleegkundige van de afdeling u uit hoe u de wond thuis eenvoudig kunt verzorgen. Bij ontslag uit het ziekenhuis krijgt u een brief mee voor de huisarts. Hierin staat dat er bij u een oog is verwijderd. U krijgt ook een afspraak mee voor een eerste controlebezoek op de polikliniek. Dit bezoek is ongeveer drie weken na de operatie. Bij dit bezoek past de verpleegkundige, als het kan de voorlopige prothese aan. De verpleegkundige legt u uit hoe u het kunst oog er inzet en uithaalt en hoe u dit moet verzorgen. In het algemeen krijgt u het advies om de prothese 24 uur per dag in te houden. Eventuele vragen die u nog heeft, worden dan ook beantwoord. U moet waarschijnlijk wennen aan het kijken met één oog. Dit geldt zowel voor het wennen aan diepte zien als voor deelname aan het verkeer, zoals autorijden en fietsen. Deze punten kunt u bij één van de polikliniek-bezoeken met uw oogarts bespreken. U mag om deze reden tot 3 maanden na de enucleatie niet autorijden. De hersenen hebben deze tijd nodig om te wennen aan het zicht met één oog.

Hoe ziet het er na de operatie uit?

Een oogprothese is schelpvormig en gemaakt van glas of van kunststof en past in de holte die na de operatie is overgebleven. Aan de voorkant ziet de oogprothese er bijna net zo uit als een normaal oog. Het heeft bijvoorbeeld vrijwel dezelfde kleur als het andere oog. Daar er oogspieren aan het bolletje in de oogkas zijn aangehecht, beweegt de oog-prothese mee met de bewegingen van het andere, normale oog. De bewegingen van de oogprothese zijn wel wat kleiner dan die van uw normale oog. Kort na de operatie zijn de weefsels vaak nog wat gezwollen, maar na ongeveer één maand heeft de holte zijn uiteindelijke vorm aangenomen. Dan is het tijd de definitieve oogprothese aan te meten. Deze wordt meestal geheel op maat gemaakt en zo natuurgetrouw mogelijk gekleurd, voor een optimaal resultaat. Dit gebeurt in principe bij één van de firma's die de definitieve oogprothese leveren. De adressen van de firma's waarnaar wij onze patiënten verwijzen, staan achterin deze folder. De voorlopige oogprothese behoudt u als reserve.

Situatie na verwijderen oog en plaatsen prothese

Welke klachten kan een oogprothese geven?

De uiteindelijke oogprothese geeft zelden klachten. Vooral bij regelmatig schoonhouden zijn er vrijwel geen problemen te verwachten. Er is normaal een geringe afscheiding van helder traanvocht. Soms ontstaat er na enige tijd méér afscheiding. Het is dan verstandig om contact op te nemen met uw oogarts. Misschien is er sprake van een beschadiging van de prothese. Bij normaal gebruik gaat de prothese ongeveer twee jaar mee. Daarom vergoedt het ziekenfonds elke twee jaar de vervanging van uw oogprothese. Daarnaast kan het zijn dat de prothese na langere tijd niet meer goed zit. Dit is ook een reden om de oogarts om advies te vragen.

Glazen of kunststof prothese

Glazen of kunststof prothese? Glas en kunststof hebben beiden zowel voor- als nadelen. Bepaalde klachten kunnen soms worden opgelost door over te gaan op een prothese met ander materiaal. *Kunststof oogprothesen* houden het best de lichaamstemperatuur vast, zijn onbreekbaar en steeds opnieuw aan te passen. Wel kan het oppervlak relatief ruw zijn wat irritatie kan opleveren, en treedt er soms een allergische reactie op. Verder kan kunststof het traanvocht minder gelijkmatig verspreiden, waardoor meer kans op irritaties. De *glazen oogprothese* heeft als voordeel dat het een zeer glad oppervlak heeft, ze lichter in gewicht is en soms net iets sprankelender uitziet. Wel is de glazen oogprothese breekbaar en kan de vorm naderhand niet meer aangepast worden. Ook kan de prothese in de winter kouder aanvoelen.

Adressen

PROTHESE VAN GLAS:

-F.AD. Müller Söhne Nederland B.V., Albrechtlaan 16, 1404 AL Bussum

Tel. (via Wiesbaden in Duitsland): 00/49/611/524864

Op www.muellersoehne.com is een reisschema te vinden waar en wanneer Müller spreekuren houdt.

-Augenprothetik Fischer

Vogelsangerstrasse 78, 50823 Köln, BRD

Tel.: 00/49/221/2946020

PROTHESE VAN KUNSTSTOF:

-Haags Kunstogen Laboratorium

Laan van Meerdervoort 150, 2517 BE Den Haag

Tel: (070) 345 12 93 / E-mail: info@kunstoog.nl / www.kunstoog.nl

-Frédérique Bak, Thomsonplein 19, 2565 KV Den Haag

Tel: (070) 449 08 10 / E-mail: f.bak@kunstogen.nl

-Mevrouw De Groet, oculariste, 1e de Riemerstraat 14, 2513 CV Den Haag

Tel: (070) 363 41 21

NOOD-OOGPROTHESE VAN GLAS en INFORMATIE OOGVERWIJDERING:

Erasmus MC

Polikliniek Oogheelkunde, telefoon (010) 704 01 35

